

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 252-255. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages. ISBN 9781599735023. Also appeared in *Ardealul literar și artistic*, Deva, Anul II, Nr. 5, 1998.

Despre nelume

Daniela PISOIU

Florentin Smarandache, matematician și poet român exilat în SUA și-a uzitat talentele în direcții greșite – talente poetice în matematică și talente matematice în poezie, după cum afirma în scurta sa autobiografie; filozoful problemelor fără soluții este de fapt, un om obișnuit care trăiește eroic. Conștient de Răul care invadează lumea sa, alege să proslăvească paradoxurile, non-sensurile proiectându-le în "oglinzi strâmbе" dar dureros de reale prin singura modalitate care îi este la îndemână – scrisul, devenit antiliteratură. De ce antiliteratură, nonexistențialism? Pentru că acest renegat al regimurilor încearcă fantastica operație de a scăpa de "lumea malițioasă, nelume", prin simpla ei negare. Astfel surprinde în pagini zgârcit tipărite frânturi de viață cotidiană, tratând cu ironie atât nenorocirile slujbașului de rând, cât și ale lui însuși, spirit obsedat al literaturii ca antiliteratură.

Erou al timpurilor noastre, posedă calitatea excepțională de nu fi asimilat în "sistem", păstrându-și spiritul intact și imun la continua tendință de standardizare a

societății. În tărâmul de vis unde totul era peste producția de anul trecut și întreaga ierarhie de valori era inversată în favoarea mediocrității, un profesor de comună îndrăznește să accepte invitația la un congres în SUA – ceea ce i se refuză, și mai mult decât atât, are îndrăzneala de a nu fi mulțumit de felul în care era tratat. Replici de genul: "Nu se poate, tovarășe, ce e aia? Să mergi în America, la toți fugiții ăia..." Îngrădesc cercul până la sufocare, nu atât prin refuzul dezinteresat, cât mai ales prin excluderea din conștiința oamenilor tocmai a acelor care puteau face ceva pentru ieșirea țării din starea de moarte latentă: "Am murit după aceea încă o dată. Omoară mereu la mine destinul. Înfrânt pe toate planurile, demolat din toate locurile..." Situația tragică produce suferință peste pragurile patetismului, până la ironia macabră. De aici, o lume văzută prin sticla unui borcan (gol).

Eroicele zile ale oamenilor obișnuiți ocupă un loc aparte în antiliteratura oprimatului, revenind ca o obsesie: "Țâr...Țâr...Țâr... Dimineață. Răcoare. Apartament 19." Intercalate de ușoare accese de disperare: "Aoleu. Uf!", evoluția omului obișnuit este exclusiv ascendentă.

Fericiții societății au și ei momentele lor de glorie: "Nea George învinge o halbă de bere", în timp ce "Țața Veta se zbate eroic/ Între două trei coniace. Inamice."

În ciuda aparențelor, Florentin Smarandache tratează și genuri absolut comune, precum critica literară, basmul și proza scurtă. Din motive lesne de înțeles, Vitoriei Lipan i se acordă onoarea de a fi portretizată, întrucât "îmbracă rochii decoltate și minijupe; Este fată mare. În urechi", și nu în ultimul rând, Vitoria Lipan este "savanta de reputație internațională. În satul ei" – aluziile nu mai au nevoie de niciun comentariu.

Nici basmele supra-băgate pe gât nu au scăpat curentului de anti-..." ... și vânătorul făcu la masă pe lup să se îndestuleze și numai ce auzi la ușa glasul mamei trei iezi cucuieți, ușa mamei descuieți. Închise ușa și ce-i fu dat să vadă?... nimic! Pur și simplu un drac de copil se suise în cireșul din fața casei din urmă și culegea..."

Proza scurtă este singura în care sufletul poetic se dezvăluie în adevăratele sale coarde, scăpate ca prin minune de tocirea spirituală. Crâmpie de cugetare și vis se compactează sub un singur simbol: *Speranțe*: "Năzuințe spre inaccesibil. Sete permanentă și nestinsă. Forța care mistuie... trăiască secunda. Ah, de-ar sta timpul. Viața

merge și ea mai departe datorită ție, mai puțin plictisitoare.”; dezamăgit pe plaiul natal și nu mai puțin în locurile adoptive, speranța este cea care dă glas, spiritul strigă mereu: ”Pământ”, destinul se deschide mirabil în fața reprimatului.